

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ
ПОСЛУГ**

ПОСТАНОВА

05.10.2018 № 1176

**Про затвердження Методики розрахунку тарифу на
послуги постачальника універсальних послуг**

Відповідно до законів України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг" та "Про ринок електричної енергії" Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, **ПОСТАНОВЛЯЄ**:

1. Затвердити Методику розрахунку тарифу на послуги постачальника універсальних послуг, що додається.
2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її опублікування в офіційному друкованому виданні - газеті "Урядовий кур'єр".

Голова НКРЕКП	О. Кривенко
	ЗАТВЕРДЖЕНО Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг 05.10.2018 № 1176

МЕТОДИКА
розрахунку тарифу на послуги постачальника
універсальних послуг

1. Загальні положення

1.1. Ця Методика визначає процедуру та механізм формування тарифу на послуги постачальника універсальних послуг і враховує принципи відшкодування економічно

обґрунтованих витрат на здійснення діяльності постачальника універсальних послуг та отримання обґрунтованого рівня прибутку.

1.2. У цій Методиці терміни вживаються в таких значеннях:

амортизація - систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, які використовуються при здійсненні діяльності з надання послуги постачальника універсальних послуг, що амортизується протягом строку їх корисного використання (експлуатації). Розраховується відповідно до Податкового кодексу України та стандартів бухгалтерського обліку;

базовий період - період тривалістю календарний рік, який передує прогнозному періоду;

встановлення тарифів - встановлення тарифів на послуги постачальника універсальної послуги на прогнозний або серед прогнозного періоду;

нецільове або необґрунтоване використання коштів, передбачених затвердженим тарифом - використання коштів на цілі або у розмірах, не передбачених встановленою структурою тарифу;

прогнозований необхідний дохід - сума доходу, який повинен отримати постачальник універсальних послуг при провадженні діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг у прогнозному періоді відповідно до структури тарифу, встановленої НКРЕКП на прогнозний період;

прогнозний період - період тривалістю календарний рік, на який здійснюється розрахунок тарифів;

розрахунковий прибуток - розрахункова сума прибутку постачальника універсальних послуг від провадження діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг, включена до складу прогнозованого доходу відповідно до структури тарифу, встановленої НКРЕКП на прогнозний період;

структура тарифу - складові економічно обґрунтованих витрат постачальника універсальних послуг на здійснення господарської діяльності з надання універсальних послуг, що групуються за економічними елементами і на основі яких розраховуються та встановлюються тарифи на послуги постачальника універсальних послуг;

тариф на послуги постачальника універсальних послуг (далі - тариф) - розмір плати в розрахунку на одиницю обсягу постачання електричної енергії постачальника універсальних послуг, що забезпечує відшкодування постачальнику універсальних послуг обґрунтованих витрат на здійснення діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг, а також отримання прибутку.

Інші терміни у цій Методиці вживаються у значеннях, наведених у Податковому кодексі України, законах України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг", "Про ціни і ціноутворення", "Про ринок електричної енергії", Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджені наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року № 318, зареєстрованому у Міністерстві юстиції України 19 січня 2000 року за № 27/4248 (далі - П(С)БО 16 "Витрати"), Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку та Міжнародних стандартах фінансової звітності.

1.3. Розрахунок тарифу на послуги постачальника універсальних послуг та всіх його складових здійснюється без врахування податку на додану вартість.

2. Встановлення тарифів для енергопостачальників, на яких Кабінетом Міністрів України тимчасово покладено обов'язки щодо надання універсальних послуг

2.1. Постачальник універсальних послуг, на якого Кабінетом Міністрів України тимчасово покладено обов'язки щодо надання універсальних послуг, якщо конкурс з визначення постачальника універсальних послуг не відбувся, звертається до НКРЕКП із заявою про встановлення тарифу на послуги постачальника універсальних послуг (далі - заява) за формою, наведеною у додатку 1 до цієї Методики.

Встановлення тарифів здійснюється за зверненням постачальника універсальних послуг за таких умов:

- 1) закінчення періоду, на який встановлювалися тарифи та їх структура (або закінчення терміну врахування окремих елементів витрат у структурі тарифу);
- 2) зміна обсягів постачання електричної енергії постачальника універсальних послуг відносно врахованих при розрахунку діючих тарифів більше ніж на 5%;
- 3) зміна економічно обґрунтованих витрат на послуги постачальника універсальних послуг на прогнозований період відносно, врахованих при розрахунку діючих тарифів, що склалася з причин, незалежних від діяльності постачальника універсальних послуг, якщо це призводить до зміни тарифів більше ніж на 5% від встановленого рівня;
- 4) збиткова діяльність постачальника універсальних послуг за базовий період, що склалася з причин, незалежних від його діяльності;
- 5) в інших випадках за умови надання детальних обґрунтувань.

2.2. НКРЕКП ініціює встановлення тарифів на послуги постачальника універсальних послуг, на якого Кабінет Міністрів України тимчасово поклав обов'язки щодо надання універсальних послуг, як засіб державного регулювання в електроенергетиці, у тому числі за зверненням постачальника універсальних послуг, у разі:

- 1) закінчення періоду, на який встановлювалися тарифи та їх структура (або закінчення терміну врахування окремих елементів витрат у структурі тарифу);
- 2) прийняття відповідних рішень НКРЕКП, зокрема за результатами перевірок господарської діяльності постачальників універсальних послуг у частині:
вилучення коштів зі структури тарифів;

надання постачальником універсальних послуг до НКРЕКП недостовірної інформації щодо здійснення діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг;

порушення постачальником універсальних послуг умов проведення закупівель товарів, робіт і послуг, визначених чинними нормативно-правовими актами;

- 3) зміни обсягів постачання електричної енергії постачальника універсальних послуг відносно врахованих при розрахунку діючих тарифів більше ніж на 5%;
- 4) зміни економічно обґрунтованих витрат на послуги постачальника універсальних послуг на прогнозований період відносно, врахованих при розрахунку діючих тарифів, що склалася з причин, незалежних від діяльності постачальника універсальних послуг, якщо це призводить до зміни тарифів більше ніж на 5% від встановленого рівня;
- 5) в інших випадках, передбачених нормативно-правовими актами НКРЕКП.

2.3. За наявності підстав, передбачених пунктом 2.1 цієї глави, НКРЕКП встановлює тариф на послуги постачальника універсальних послуг виходячи з даних звітності, актів перевірок та/або пояснень і матеріалів постачальника універсальних послуг.

3. Встановлення тарифу на послуги постачальника універсальних послуг на перехідний період

3.1. Упродовж двох років з дня отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії (перехідний період) такий електропостачальник виконує функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території, яка визначається як область, міста Київ та Севастополь, Автономна Республіка Крим, на якій до відокремлення провадив свою діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом вертикально інтегрований суб'єкт господарювання.

3.2. Після отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу постачальник універсальних послуг має звернутися до НКРЕКП із заявою щодо встановлення тарифу на послуги постачальника універсальних послуг до 08 жовтня 2018 року. НКРЕКП встановлює тариф на послуги постачальника універсальних послуг виходячи з даних звітності та/або пояснень і матеріалів постачальника універсальних послуг.

3.3. Протягом перехідного періоду постачальник універсальних послуг має право, як правило раз на рік, звернутися до НКРЕКП із заявою щодо встановлення тарифів у разі:

- 1) закінчення періоду, на який встановлювалися тарифи та їх структура (або закінчення терміну врахування окремих елементів витрат у структурі тарифу);
- 2) зміни обсягів постачання електричної енергії постачальника універсальних послуг відносно врахованих при розрахунку діючих тарифів більше ніж на 5%;
- 3) зміни економічно обґрунтованих витрат на послуги постачальника універсальних послуг на прогнозований період відносно, урахуваних при розрахунку діючих тарифів, що склалася з причин, незалежних від діяльності постачальника універсальних послуг, якщо це призводить до зміни тарифів більше ніж на 5% від встановленого рівня;
- 4) збиткової діяльності постачальника універсальних послуг за базовий період, що склалася з причин, незалежних від його діяльності;
- 5) в інших випадках за умови надання детальних обґрунтувань.

3.4. НКРЕКП ініціює встановлення тарифів на послуги постачальника універсальних послуг як засіб державного регулювання в електроенергетиці, у тому числі за зверненням постачальника універсальних послуг, у разі:

- 1) закінчення періоду, на який встановлювалися тарифи та їх структура (або закінчення терміну врахування окремих елементів витрат у структурі тарифу);
- 2) прийняття відповідних рішень НКРЕКП, зокрема за результатами перевірок господарської діяльності постачальників універсальних послуг у частині вилучення коштів зі структури тарифів;
- 3) надання постачальником універсальних послуг до НКРЕКП недостовірної інформації щодо здійснення діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг;
- 4) порушення постачальником універсальних послуг умов проведення закупівель товарів, робіт і послуг, визначених діючими нормативними актами;

5) зміни обсягів постачання електричної енергії постачальника універсальних послуг відносно врахованих при розрахунку діючих тарифів більше ніж на 5%;

6) зміни економічно обґрунтованих витрат на послуги постачальника універсальних послуг на прогнозований період відносно, урахованих при розрахунку діючих тарифів, що склалися з причин, незалежних від діяльності постачальника універсальних послуг, якщо це призводить до зміни тарифів більше ніж на 5% від установленого рівня;

7) в інших випадках, передбачених нормативно-правовими актами НКРЕКП.

4. Вимоги до оформлення заяви та документів, що додаються до неї

4.1. Для встановлення тарифів постачальник універсальних послуг подає до НКРЕКП заяву та такі документи у друкованій формі в одному примірнику та електронній формі:

1) пояснювальну записку щодо необхідності встановлення тарифу, що включає обґрунтування прогнозованого необхідного доходу на послуги постачальника універсальних послуг за його складовими;

2) розрахунок тарифу на послуги постачальника універсальних послуг на прогнозний період за формою, наведеною в додатку 2 до цієї Методики, здійснений відповідно до нормативно-правових актів НКРЕКП;

3) розрахунок прогнозованого необхідного доходу на послуги постачальника універсальних послуг за формою, наведеною в додатку 3 до цієї Методики;

4) копію протоколу відкритого обговорення (відкритих слухань), проведеного на місцях відповідно до Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 червня 2017 року № 866;

5) розшифровку інших операційних витрат рядок "інші витрати" додатка 3 за формою, наведеною в додатку 4 до цієї Методики;

6) розрахунок витрат на оплату праці на прогнозний період;

7) розрахунок амортизаційних відрахувань на прогнозний період, здійснений згідно зі стандартами бухгалтерського обліку та відповідно до Податкового кодексу України, та інформацію щодо сум фактичних амортизаційних відрахувань за податковим та бухгалтерським обліками за базовий період;

8) копії фінансової звітності на останню звітну дату;

9) копію порядку розподілу активів, витрат та доходів між видами господарської діяльності та наказу про його затвердження (при першому встановленні тарифу після початку виконання обов'язків щодо надання універсальних послуг та/або на вимогу НКРЕКП).

4.2. НКРЕКП може запросити в постачальника універсальних послуг письмові обґрунтування наданих матеріалів та/або будь-яку іншу додаткову інформацію і документи, необхідні для розгляду заяви та доданих до неї документів.

Постачальник універсальних послуг має надати всі необхідні документи протягом 5 робочих днів від дати отримання письмового запиту від НКРЕКП.

На запит НКРЕКП постачальник універсальних послуг має надавати форми статистичної звітності, передбачені чинним законодавством.

4.3. Постачальник універсальних послуг зобов'язаний обґрунтовано розподілити витрати та доходи від здійснення діяльності з надання універсальних послуг, послуг постачальника "останньої надії", послуг з постачання електричної енергії за вільними цінами та від інших видів господарської діяльності відповідно до порядку розподілу активів, витрат та доходів між видами господарської діяльності, затвердженого відповідним наказом по підприємству.

4.4. Усі документи, що надаються постачальником універсальних послуг до НКРЕКП відповідно до вимог цієї Методики у друкованій формі, мають бути підписані керівником постачальника універсальних послуг (або особою, на яку покладені обов'язки керівника), а копії документів - завірені належним чином.

4.5. Вартісні показники у розрахунках надаються у тис. грн з округленням до цілого числа, обсяги постачання електричної енергії постачальника універсальних послуг - у МВт·год з округленням до цілого числа, тарифи - у грн/МВт·год з округленням до двох знаків після коми.

4.6. Відповідальність за достовірність даних, наданих у документах, несе постачальник універсальних послуг.

5. Порядок та строки розгляду заяви

5.1. Заява та документи, зазначені в главі 4 цієї Методики, подаються до НКРЕКП не пізніше 01 жовтня базового періоду.

5.2. У разі якщо заява та додані до неї документи не відповідають вимогам глави 4 цієї Методики та/або містять помилки, постачальник універсальних послуг має усунути їх протягом 5 робочих днів після отримання письмового повідомлення НКРЕКП.

5.3. У разі якщо заява та додані до неї документи не подані у встановлені пунктом 5.1 цієї глави терміни, НКРЕКП може самостійно здійснити розрахунки, що необхідні для встановлення тарифу.

При цьому неподання заяви та документів, що додаються до неї, розглядається як порушення Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1469.

5.4. Рішення про встановлення тарифу приймаються на засіданні НКРЕКП, що проводиться у формі відкритого слухання, із дотриманням вимог Закону України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг".

6. Порядок формування тарифу

6.1. Розрахунок тарифу здійснюється відповідно до структури тарифу, встановленої НКРЕКП. В основу формування тарифу на відповідний прогностичний період покладено розрахунок прогнозованого необхідного доходу, який включає економічно обґрунтовані витрати постачальника універсальних послуг та розрахунковий прибуток, розмір якого є достатнім для забезпечення беззбиткової діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг.

6.2. Витрати, які можуть бути віднесені до витрат діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг, визначаються та відображаються згідно з Законом України "Про природні монополії", П(С)БО 16 "Витрати", Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та Міжнародними стандартами фінансової звітності, Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій

підприємств і організацій, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21 грудня 1999 року за № 892/4185, рішеннями постачальника універсальних послуг щодо принципів і методів планування, ведення обліку витрат та калькулювання виробничої собівартості з урахуванням особливостей, встановлених цією Методикою.

7. Прогнозований необхідний дохід постачальника універсальних послуг

7.1. Прогнозований необхідний дохід постачальника універсальних послуг на провадження діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг на прогностичний період повинен забезпечувати покриття в межах провадження діяльності всіх економічно обґрунтованих витрат, які входять до складу виробничої собівартості, адміністративних витрат, інших операційних витрат, розрахункового прибутку, і розраховується за формулою

$НД^{уп} = ОВ + ОК + П, \text{ тис. грн,}$			(1)
де	$НД^{уп}$	-	прогнозований необхідний дохід від провадження діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг на прогностичний період, тис. грн;
	ОВ	-	операційні витрати для забезпечення діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг на прогностичний період, тис. грн;
	ОК	-	витрати на забезпечення обігового капіталу, тис. грн;
	П	-	прибуток від провадження діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг на прогностичний період, тис. грн.

З метою недопущення перехресного субсидіювання при розрахунку прогнозованого необхідного доходу постачальника універсальних послуг не враховуються витрати та доходи постачальника за іншими, крім діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг, видами діяльності.

7.2. Витрати суб'єкта господарювання на провадження діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг визначаються виходячи з фактичних (очікуваних) витрат постачальника універсальних послуг у базовому періоді та/або його обґрунтованих пропозицій щодо прогнозованих витрат у прогнозованому періоді.

8. Механізм формування витрат

8.1. Визначення операційних витрат:

1) операційні витрати для забезпечення діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг визначаються за наступними економічними елементами та їх окремими складовими і розраховуються за формулою

$ОВ = МВ + ОП + ЄСВ + А + ІВ - КВ, \text{ тис. грн,}$			(2)
де	МВ	-	матеріальні витрати на провадження діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг на прогностичний період, тис. грн;
	ОП	-	витрати на оплату праці на прогностичний період, тис. грн;

	ЄСВ	- відрахування єдиного соціального внеску на прогнозний період, тис. грн;
	А	- амортизація на прогнозний період, тис. грн;
	ІВ	- інші операційні витрати на прогнозний період, тис. грн;
	КВ	- коригування витрат (вилучення або компенсація постачальнику універсальних послуг за результатами діяльності) на прогнозний період, тис. грн;

2) матеріальні витрати визначаються за формулою

$МВ = ВП + СМ$, тис. грн,			(3)
де	ВП	- витрати на виробничі послуги на прогнозний період, тис. грн;	
	СМ	- витрати на сировину та матеріали на прогнозний період, тис. грн;	

3) витрати на оплату праці визначаються відповідно до Порядку визначення витрат на оплату праці, які враховуються в тарифах на розподіл електричної енергії (передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами), постачання електричної енергії за регульованим тарифом, передачу електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами, виробництво теплової та виробництво електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 26 жовтня 2015 року № 2645, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2015 року за № 1431/27876;

4) відрахування єдиного соціального внеску здійснюються в межах норм та нормативів, установлених законодавством;

5) амортизація визначається відповідно до норм діючого законодавства;

6) розрахунок розміру інших операційних витрат здійснюється з урахуванням норм та нормативів, встановлених законодавством. Інші операційні витрати на прогнозний період розраховуються за формулою

$ІВ = ВЗ + ВСВ + ПЗ + ІВ$, тис. грн,			(4)
де	ВЗ	- витрати на зв'язок на прогнозний період, тис. грн;	
	ВСВ	- витрати на службові відрядження на прогнозний період, тис. грн;	
	ПЗ	- витрати на обслуговування програмного забезпечення на прогнозний період, тис. грн;	
	ІВ	- інші витрати на прогнозний період, тис. грн.	

8.2. Витрати на забезпечення обігового капіталу визначаються за формулою

$ОК = \frac{r}{100} \cdot П_{річ} \cdot \frac{15}{365}$, тис. грн,			(5)
де	r	- облікова ставка Національного банку України, %;	

	П _{річ}	- річний обсяг вартості купівлі електричної енергії на ринках електричної енергії для побутових споживачів, тис. грн;
	15	- кількість днів касового розриву.

8.3. Прибуток від провадження діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг на прогнозний період визначається за формулою

$\Pi = \Pi_{\Pi}^{\text{уп}} \cdot H_{\Pi}, \text{ тис. грн,}$			(6)
де	$\Pi_{\Pi}^{\text{уп}}$	- прогнозована товарна продукція від ціни на універсальні послуги для побутових споживачів у прогнозному періоді, тис. грн;	
	H _п	- дозволена норма прибутку, установлена на рівні 0,01 в.о.	

9. Порядок розрахунку тарифів

9.1. Тариф на послуги постачальника універсальних послуг розраховується за формулою

$T^{\text{уп}} = \frac{HD^{\text{уп}}}{W_n^{\text{уп}} + W_{\text{мн}}^{\text{уп}}}, \text{ грн/МВт·год,}$			(7)
де	T ^{уп}	- тариф на послуги постачальника універсальних послуг, грн/МВт·год;	
	HD ^{уп}	- прогнозований необхідний дохід від провадження діяльності з надання послуг постачальника універсальних послуг, грн;	
	$W_n^{\text{уп}}$	- прогнозовані обсяги постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг побутовим споживачам, МВт·год;	
	$W_{\text{мн}}^{\text{уп}}$	- прогнозовані обсяги постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг малим непобутовим споживачам, МВт·год.	
Директор Департаменту із регулювання відносин у сфері енергетики			А. Гудаченко

{Додатки 1 - 4}